

Sosnowiec, 10.02.2022

Prof. dr hab. n. farm. Joanna Folwarczna
Katedra i Zakład Farmakologii
Wydział Nauk Farmaceutycznych Sosnowcu
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr n. o zdr. Doroty Lasoty,
prowadzonym w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki
o zdrowiu, przez Radę Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu
Medycznego

Jako podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego Pani dr n. o zdr. Dorota Lasota zgłosiła cykl tematycznie powiązanych publikacji pt.: „*Alkohol jako czynnik zachowań ryzykownych i autoagresywnych*”.

1. Wykształcenie, informacje o pracy zawodowej

Pani dr n. o zdr. Dorota Lasota w roku 2006 ukończyła studia magisterskie na Wydziale Ekonomiki i Organizacji Ochrony Zdrowia Akademii Finansów w Warszawie, a w roku 2013 – studia licencjackie w dziedzinie ratownictwa medycznego na Wydziale Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Jest też absolwentką studiów podyplomowych w dziedzinie prawa medycznego, bioetyki i socjologii medycyny (Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Warszawski, 2007) oraz w dziedzinie zarządzania w ochronie zdrowia (Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski, 2020). W latach 2010-2019 uczestniczyła w 22 kursach, szkoleniach i warsztatach w różnych dziedzinach.

W 2012 r. podjęła studia doktoranckie na Wydziale Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Stopień doktora nauk o zdrowiu (specjalność: ratownictwo medyczne) uzyskała w 2018 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „*Wpływ alkoholu etylowego na ciężkość obrażeń ofiar wypadków komunikacyjnych*”, przygotowanej pod kierunkiem Pani prof. dr hab. n. med. Dagmary Mirowskiej-Guzel.

Pani dr Dorota Lasota od roku 2011 jest pracownikiem Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Do roku 2015 była zatrudniona jako wykładowca w Studium Medycyny Katastrof, a od roku 2015 – w Katedrze i Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej (w latach 2015-2018 jako wykładowca, a od 2018 – adiunkt).

W 2019 r. Habilitantka odbyła miesięczny staż naukowy w Zakładzie Ratownictwa Medycznego Katedry Traumatologii i Medycyny Ratunkowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Nawiązana współpraca stała się podstawą publikacji naukowych wchodzących w skład cyklu habilitacyjnego.

Dr Dorota Lasota od 2011 r. należy do Polskiego Towarzystwa Medycyny Stanów Nagłych i Katastrof oraz do Polskiej Rady Resuscytacji, a od 2018 r. – do Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (i w związku z tym do Europejskiego Związku Towarzystw Farmakologicznych [EPHAR] oraz Międzynarodowej Unii Farmakologii Podstawowej i Klinicznej [IUPHAR]).

2. Ocena dorobku naukowego

Cały dorobek naukowy dr Doroty Lasoty obejmuje współautorstwo 15 prac oryginalnych oraz autorstwo 1 i współautorstwo 21 prac poglądowych w recenzowanych czasopismach (łącznie współczynnik oddziaływania – impact factor [IF]: 29,653; łączna punktacja MEiN [dawniej MNiSW]: 960), a ponadto autorstwo/współautorstwo 2 prac popularno-naukowych (w tym 1 edytorialu), współautorstwo 2 streszczeń zjazdowych, autorstwo 8 rozdziałów w podręcznikach krajowych oraz redagowanie jednej monografii w języku angielskim.

Dorobek przed doktoratem obejmuje 4 prace oryginalne (w 2 z nich Habilitantka była pierwszą autorką) i 15 prac poglądowych (w 1 Habilitantka była jedyną autorką) o łącznej liczbie punktów MEiN 134, a także 5 rozdziałów w podręcznikach (skryptach dla studentów).

Wszystkie prace w czasopismach posiadających współczynnik oddziaływania zostały opublikowane po doktoracie: 10 prac oryginalnych (IF 26,821, 685 pkt MEiN) i 2 poglądowe (IF 2,832, 110 pkt MEiN). Ponadto w czasopismach bez IF Habilitantka opublikowała 1 pracę oryginalną (6 pkt MEiN) i 5 poglądowych (25 pkt MEiN). Po doktoracie opublikowała też 3 rozdziały w podręczniku, i wspomniane wyżej prace zaliczone jako popularno-naukowe, a także uczestniczyła w redagowaniu monografii. W okresie tym Habilitantka była pierwszą autorką w 7 publikacjach oryginalnych i w 1 poglądowej.

Według bazy Web of Science prace Habilitantki były cytowane 29 razy (10 razy bez autocytowań), a indeks Hirscha wynosił 3, natomiast według bazy danych Scopus liczba cytowań wynosiła 36 (19 bez autocytowań), a indeks Hirscha – 4 (dane z dn. 01.07.2021). Skromna rozpoznawalność prac Habilitantki niewątpliwie związana jest z krótkim okresem aktywności naukowej – pierwszą pracę w czasopismach z IF opublikowała w 2018 r.

Zainteresowania naukowe Habilitantki skupiają się na zdrowotnych i społecznych skutkach spożywania alkoholu. Tematyce związanej z badaniami wpływu alkoholu na zachowania ryzykowne (prowadzące do wypadków komunikacyjnych) oraz wpływu alkoholu na zachowania autoagresywne (samobójstwa) poświęcony jest cykl prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego oraz inne publikacje Habilitantki.

2a. Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego

Przedstawionym do oceny jako podstawa habilitacji osiągnięciem naukowym jest cykl sześciu prac zatytułowany „*Alkohol jako czynnik zachowań ryzykownych i autoagresywnych*”, opublikowany w latach 2019-2021. Wszystkie prace cyklu zostały opublikowane w recenzowanych anglojęzycznych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym: *Annals of Agricultural and Environmental Medicine* (publikacja online 2020), *International*

Journal of Environmental Research and Public Health (1 praca w 2019 r., 2 prace w 2020 r., 1 praca w 2021 r.) oraz *Alcohol and Alcoholism* (2020). Łączny współczynnik oddziaływania cyklu publikacji wynosi $IF=17,292$, a odpowiadająca mu punktacja MEiN – 450 pkt. We wszystkich publikacjach Habilitantka jest pierwszą autorką, w 3 pracach pełni rolę autora korespondencyjnego.

Wszystkie prace cyklu są wieloautorskie (liczba autorów od 3 do 10) i powstały w wyniku współpracy pracowników różnych jednostek badawczych:

- Katedry i Zakładu Farmakologii Doświadczalnej i Klinicznej, Warszawski Uniwersytet Medyczny (D. Mirowska-Guzel – 3 prace, A. Staniszevska – 2 prace),
- Zakładu Ratownictwa Medycznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie (M. Goniewicz – 4 prace, W. Pawłowski – 5 prac),
- Katedry Studiów nad Bezpieczeństwem Lotniczym, Lotnicza Akademia Wojskowa (K. Goniewicz – 6 prac, R. Czerski – 1 praca),
- Zakładu Medycyny Sądowej, Warszawski Uniwersytet Medyczny (P. Krajewski – 4 prace),
- Department of Emergency Medical Services, Prince Sultan Bin Abdulaziz College for Emergency Medical Services, King Saud University, Rijad, Arabia Saudyjska (A. Al-Wathinani – 2 prace, R. Alhazmi – 1 praca),
- Department of Information Systems and Business Analytics, College of Business, Florida International University, Miami, USA (A. Hertelendy – 1 praca),
- Institute of Clinical Sciences, Department of Surgery, Sahlgrenska Academy, Gothenburg University oraz Department of Development and Research, Armed Forces Center for Defense Medicine, Göteborg, Szwecja (A. Khorram-Manesh – 1 praca).

Według oświadczenia Habilitantki, Jej wkład w powstanie prac polegał na zaplanowaniu badań, udziale w gromadzeniu danych, weryfikacji danych, realizacji badań, interpretacji wyników, przygotowaniu manuskryptu, poprawie manuskryptu w odpowiedzi na recenzje, przygotowaniu manuskryptu do druku oraz w przypadku 3 artykułów – korespondencji z redakcją. Na tej podstawie można uznać, że Jej udział w przygotowaniu przedstawionego osiągnięcia naukowego był wiodący. Szkoda, że przedstawienie oświadczeń pozostałych autorów na temat ich indywidualnego wkładu nie jest już wymagane w postępowaniu habilitacyjnym; ich analiza pozwoliłaby zapewne na lepsze docenienie udziału Habilitantki w powstaniu osiągnięcia. Przeprowadzenie badań przy współudziale pracowników innych jednostek badawczych oraz odbycie wspomnianego wyżej stażu naukowego w jednej z nich pozwalają na stwierdzenie spełnienia ustawowego warunku wymagającego od Habilitanta wykazywania istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednym ośrodku naukowym.

Przedstawiony do oceny cykl prac jest spójny tematycznie. Habilitantka wyznaczyła następujące cele osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę habilitacji:

1. Ocena wpływu alkoholu na ryzyko wypadku drogowego z udziałem pieszych;
2. Identyfikacja istotnych czynników ryzyka wypadku drogowego z udziałem pieszych będących pod wpływem alkoholu;

3. Ocena wpływu alkoholu na ryzyko popełnienia samobójstwa;

4. Identyfikacja istotnych predyktorów popełnienia samobójstwa pod wpływem alkoholu.

Badania stanowiące podstawę osiągnięcia habilitacyjnego stanowiły analizy statystyczne przeprowadzone na podstawie danych zgromadzonych w dokumentacji Zakładu Medycyny Sądowej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego dotyczących pieszych, tj. niechronionych ofiar wypadków komunikacyjnych (publikacja 2), ofiar samobójstw kolejowych (publikacja 3) oraz ofiar samobójstw przez powieszenie (publikacje 5 i 6) z lat 2009-2013 z terenu aglomeracji warszawskiej. Analizy te miały na celu ocenę udziału wpływu alkoholu etylowego na wymienione zdarzenia. Ponadto w skład cyklu wchodzi publikacja przedstawiająca zestawienie metod wykorzystanych w samobójstwach dokonanych i próbach samobójczych w Polsce w latach 2009-2019, a także informacje na temat substancji wpływających na stan świadomości ofiar (dane pochodzące ze statystyk policyjnych; publikacja 4). Elementy wprowadzenia do ocenianego cyklu prac zawiera praca poglądowa (publikacja 1).

W badaniach przeprowadzono szczegółowe analizy statystyczne, wykorzystując m.in. test chi kwadrat, analizę korelacji (współczynnik r Pearsona), analizę regresji logistycznej, jednoczynnikową analizę wariancji, test t -Studenta, test U Manna-Whitneya.

Publikacja 1 jest publikacją poglądową zatytułowaną podobnie do osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę habilitacji. Stanowi przegląd piśmiennictwa dotyczący badanych przez Habilitantkę zagadnień, cytuje także wyniki niektórych oryginalnych prac wchodzących w skład cyklu. Tę publikację cyklu oceniam najniżej. W czytaniu pracy przeszkadza bardzo niestaranna korekta. Wstęp do pracy ma tylko jeden, w dodatku niewłaściwy odnośnik literaturowy. Praca zawiera dość pobieżne omówienie problemów. Nie wiadomo, jak reprezentatywny jest dobór cytowanej literatury, ponieważ zdarza się, że odnośniki w tekście kierują do niewłaściwych artykułów. W publikacji 1 przedstawiono ogólne informacje o mechanizmie działania etanolu, zależności jego działania od stężenia we krwi, powszechnie znanej roli alkoholu spożywanego przez kierowców w wypadkach komunikacyjnych oraz o zakazie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu (tutaj Habilitantka zwróciła uwagę, że mimo oczywistego wpływu etanolu spożywanego przez pieszych na ryzyko wypadków komunikacyjnych, nie ma w tym zakresie żadnych uregulowań prawnych) oraz o udokumentowanym wpływie etanolu na zachowania samobójcze.

Celem publikacji 2 było określenie wpływu alkoholu na ryzyko powstania i następstwa śmiertelnego wypadku drogowego wśród pieszych. Wykorzystano dane ze wspomnianej wyżej dokumentacji, analizując wypadki z udziałem pieszych z uwzględnieniem miejsca zdarzenia (miasto stołeczne Warszawa, tereny miejskie i tereny wiejskie aglomeracji warszawskiej). Przeprowadzone badania wykazały, że alkohol jest istotnym czynnikiem ryzyka wypadków drogowych wśród pieszych. Niezależnie od miejsca zdarzenia i miejsca zgonu, wśród ofiar będących pod wpływem alkoholu przeważali mężczyźni. Średni wiek ofiar będących pod wpływem alkoholu był istotnie niższy niż średni wiek ofiar trzeźwych. Wyższe stężenia alkoholu wykazano u mężczyzn niż u kobiet, u ofiar zmarłych na miejscu wypadku niż w pierwszej dobie hospitalizacji oraz u ofiar wypadków na terenach wiejskich. Najliczniejszą grupę wśród pieszych śmiertelnych ofiar wypadków stanowili młodzi mężczyźni znajdujący się pod wpływem alkoholu. Odsetek ofiar pieszych będących pod wpływem alkoholu, które zginęły na miejscu

zdarzenia był większy na obszarach wiejskich. W konkluzji pracy stwierdzono, że obszary wiejskie powinny podlegać intensywnym działaniom profilaktycznym w celu zwiększenia bezpieczeństwa pieszych jako niechronionych użytkowników dróg. Podsumowując, przeprowadzone w publikacji 2 liczne analizy pozwoliły na wykazanie różnych zależności, które mogą być przydatne w szeroko zakrojonych działaniach profilaktycznych

Publikacja 3 miała na celu określenie czynników ryzyka istotnych dla samobójstwa na torach kolejowych i ich związku ze stanem trzeźwości ofiar. Wykazano, że trzeźwe ofiary samobójstw były istotnie statystycznie starsze niż ofiary znajdujące się pod wpływem alkoholu. Stężenie alkoholu było skorelowane z wiekiem ofiar (im starsze ofiary, tym większe stężenie alkoholu). Znacząco większą liczbę samobójstw wśród osób trzeźwych zaobserwowano jesienią w porównaniu z innymi porami roku. Wykazano też istotny statystycznie wpływ wieku i pory roku na prawdopodobieństwo śmierci samobójczej na torach kolejowych u osób pod wpływem alkoholu (zmniejszanie się prawdopodobieństwa wraz z wiekiem ofiar oraz jesienią). W konkluzji pracy stwierdzono, że znajomość mechanizmów sezonowej zmienności zachowań samobójczych może pomóc w opracowaniu skutecznych strategii zapobiegania samobójstwom. Wskazano też na konieczność usprawnienia systemu raportowania samobójstw kolejowych, ponieważ tylko wiarygodne statystyki dają możliwość oceny skali problemu oraz skuteczności podejmowanych działań.

Celem publikacji 4 była analiza rodzajów metod samobójstw oraz substancji wpływających na stan świadomości ich ofiar w Polsce, przeprowadzona na podstawie analizy danych znajdujących się w krajowych statystykach policyjnych, dotyczących lat 2009-2019. W analizowanym okresie liczba prób samobójczych w Polsce wykazywała tendencję rosnącą. Najczęstszą metodą samobójstwa było powieszenie, a najczęściej stosowaną substancją wpływającą na stan świadomości ofiar samobójstw był alkohol etylowy. Należy wziąć pod uwagę, że dopiero od 2017 r. statystyki policyjne zaczęły uwzględniać nowe metody samobójstwa, takich jak zatrucie środkami odurzającymi czy dopalaczami, a także nowe pozycje opisujące stan świadomości ofiar. Na podstawie analizy danych stwierdzono, że działania profilaktyczne prowadzone w Polsce w zakresie zapobiegania samobójstwom nie przynoszą pożądanych efektów. Wynika to głównie z braku krajowej strategii zapobiegania samobójstwom. Za kluczowe uznano ograniczenie dostępu do środków umożliwiających lub ułatwiających popełnienie samobójstwa. Zaproponowano, że skuteczność działań profilaktycznych można zwiększyć przez stworzenie jednolitej bazy danych o samobójstwach, będącej źródłem rzetelnych informacji.

Celem publikacji 5 było zbadanie różnic demograficznych wśród ofiar samobójstw przez powieszenie z terenu aglomeracji warszawskiej z uwzględnieniem stanu trzeźwości ofiar. Stwierdzono, że niezależnie od stanu trzeźwości mężczyźni stanowili największą grupę ofiar samobójstw. Obecność etanolu u ponad połowy ofiar samobójstw w badanej populacji wskazuje, że alkohol jest ważnym czynnikiem ryzyka samobójstwa. Ofiary trzeźwe były starsze niż ofiary pod wpływem alkoholu. Młodzi mężczyźni stanowili największą grupę wśród ofiar znajdujących się pod wpływem alkoholu. Stwierdzono, że młode osoby, głównie mężczyźni, powinny być priorytetowo objęte działaniami profilaktycznymi prowadzącymi do zmniejszenia liczby samobójstw.

Publikacja 6 miała na celu analizę sezonowości samobójstw wśród ofiar samobójstw będących pod wpływem alkoholu. Badania wykazały występowanie zjawiska sezonowości samobójstw wśród ofiar samobójstw będących pod wpływem alkoholu oraz że sezonowość ta zależna jest od płci ofiar. Zwrócono uwagę, że identyfikowanie czynników wpływających na sezonową zmienność zachowań samobójczych oraz znajomość mechanizmów leżących u podstaw tej sezonowości może pomóc w opracowaniu właściwej strategii zapobiegania samobójstwom.

Nie mogę nie odnieść się krytycznie do sposobu opracowania opisu osiągnięcia habilitacyjnego w autoreferacie. Opis ten zawiera krótkie wprowadzenie do całego cyklu, zawierające bardzo podstawowe informacje na temat działania etanolu i jego roli w wypadkach komunikacyjnych i samobójstwach. Następnie, zamiast zwięźle przedstawić zastosowane w poszczególnych publikacjach metody badawcze oraz uzyskane wyniki i wnioski, wraz ze wskazaniem, co przeprowadzone badania wniosły nowego, Habilitantka przedstawiła prawie pełną treść każdej z publikacji, nie ustrzegając się powtórzeń. Na zakończenie rozdziału dotyczącego osiągnięcia habilitacyjnego przedstawione zostały opisowe wnioski, wskazujące przede wszystkim na potrzebę wprowadzenia właściwych programów profilaktycznych. Szkoda, że Habilitantka nie odniosła się w podsumowaniu do tego, w jakim stopniu udało jej się zrealizować postawione sobie ambitne cele badawcze. W moim przekonaniu cele badawcze zostały sformułowane zbyt szeroko, ponieważ zaplanowane i przeprowadzone badania dotyczyły warunków polskich, a konkretnie aglomeracji warszawskiej. Biorąc pod uwagę różnice kulturowe (wzorce samobójstw), ekonomiczne, infrastrukturalne (jakość dróg, obecność chodników, oświetlenie) i inne, prawdopodobnie uzyskane wyniki odzwierciedlają zagrożenia zdrowia publicznego głównie w warunkach krajowych.

Zagadnienia podjęte w cyklu prac są jednak bardzo ważne. Alkohol etylowy wywołuje poważne szkody zdrowotne i społeczne, silnie predysponując do zachowań ryzykownych i autoagresywnych, często prowadzących do ciężkich obrażeń lub śmierci. Dokładna znajomość powiązań między spożywaniem alkoholu etylowego a występowaniem tych zachowań jest niezbędna dla opracowania i konsekwentnej realizacji odpowiedniej profilaktyki, pozwalającej im zapobiegać lub ograniczyć ich liczbę i skutki. Osiągnięcie habilitacyjne Habilitantki w oczywisty sposób nie ma charakteru przełomowego, jednak, w mojej opinii, prace oryginalne wchodzące w skład osiągnięcia habilitacyjnego dr Doroty Lasoty przyczyniły się do lepszego określenia roli spożywania alkoholu w występowaniu badanych zdarzeń, co może zostać wykorzystane w tworzeniu właściwie adresowanych programów profilaktycznych na szczeblu krajowym.

2b. Ocena dorobku naukowego z wyłączeniem prac wskazanych jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego

Dorobek naukowy Habilitantki poza cyklem prac wskazanych jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego obejmuje:

- a) inne prace dotyczące wpływu alkoholu etylowego na zachowania ryzykowne i autoagresywne oraz ich skutki (5 prac oryginalnych, 5 prac poglądowych),
- b) prace dotyczące pierwszej pomocy (1 praca oryginalna, 2 prace poglądowe),

- c) prace dotyczące medycyny katastrof (2 prace oryginalne, 8 prac poglądowych),
- d) prace dotyczące zagadnień z obszaru zdrowia publicznego i medycyny społecznej (2 prace oryginalne, 7 prac poglądowych).

Biorąc pod uwagę zbieżność tematyki, można się domyślać, że część prac wymienionych w punkcie a) jest związana z badaniami przeprowadzonymi w ramach pracy doktorskiej Habilitantki, natomiast pozostałe są spójne z tematyką poruszaną w osiągnięciu habilitacyjnym. Prace wymienione w punktach b), c) oraz d) dotyczą szeroko rozumianych zagadnień zdrowia publicznego, zgodnie z wykształceniem i przedstawioną historią zatrudnienia Habilitantki. Habilitantka była pierwszą autorką w 4 publikacjach oryginalnych i w 1 poglądowej. Łączny IF prac tutaj omawianych wynosi 12,361, a liczba punktów MEiN – 510.

Dorobek Habilitantki w zakresie udziału w zjazdach i konferencjach naukowych jest bardzo skromny (tylko 2 streszczenia zjazdowe).

Pani dr Dorota Lasota była współredaktorką wydania specjalnego czasopisma *Frontiers in Sustainable Cities* pt. „Advances in Road Safety Planning”, które ukazało się w maju 2021 r.

Ograniczenie się przez Habilitantkę w autoreferacie jedynie do przedstawienia listy opublikowanych artykułów w każdym z wymienionych nurtów badawczych/publikacyjnych budzi niedosyt i uniemożliwia bardziej szczegółowe odniesienie się do Jej osiągnięć. Można jedynie stwierdzić, że dorobek naukowy Pani dr Doroty Lasoty poza cyklem prac wskazanych jako osiągnięcie habilitacyjne jest obszerny.

3. Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego

Na doświadczenie w pracy dydaktycznej dr Doroty Lasoty składają się zajęcia ze studentami studiów licencjackich i magisterskich (studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) Wydziału Nauk o Zdrowiu na kierunkach ratownictwo medyczne, pielęgniarstwo, położnictwo, dietetyka oraz zdrowie publiczne, zajęcia ze studentami Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego, a także, okresowo, zajęcia ze studentami wydziałów lekarskich Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W latach 2011-2015 prowadziła zajęcia z medycyny katastrof i medycyny ratunkowej, medycyny katastrof i zagrożeń cywilizacyjnych, organizacji ratownictwa medycznego, zdrowia publicznego oraz promocji zdrowia (wykłady, seminaria, ćwiczenia). Od roku 2015 prowadzi zajęcia z farmakologii, farmakologii klinicznej oraz farmakoekonomiki (wykłady, seminaria, ćwiczenia). Była promotorem 8 prac licencjackich (w latach 2016-2020) i 2 magisterskich (w latach 2019-2020). Praca dydaktyczna Habilitantki jest doceniana przez studentów. W ramach pracy dydaktycznej w latach 2011-2017 sprawowała opiekę nad Studenckim Kołem Naukowym.

Do działalności dydaktycznej należy zaliczyć autorstwo 5 rozdziałów w skryptach „Farmakologia: materiały dydaktyczne dla Wydziału Nauki o Zdrowiu: specjalność ratownictwo medyczne” pod red. A. Staniszewskiej i M. Postuły, Dział Redakcji i Wydawnictw WUM, 2017, oraz 3 rozdziałów podręcznika „Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej: jak wystawiać recepty, zlecenia, skierowania”, pod red. E. Hryniewiczckiej i I. Joniec-Maciejak, Edra Urban & Partner, 2020. Za tę działalność Habilitantka została nagrodzona przez JM

Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, odpowiednio Nagrodą Dydaktyczną Zespołową Drugiego Stopnia (2018) i Pierwszego Stopnia (2020).

Z działalnością dydaktyczną wiąże się działalność organizacyjna Habilitantki, która koordynuje pracę zespołu dydaktycznego i przygotowuje sylabusy związane z nauczaniem farmakologii klinicznej studentów Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego WUM.

Do działalności popularyzującej naukę przez dr Dorotę Lasotę należy:

- współautorstwo i autorstwo 2 prac popularno-naukowych,
- przeprowadzenie wykładu w ramach Festiwalu Nauki organizowanego przez Chemiczne Koło Naukowe Politechniki Warszawskiej (2 edycje),
- czynny udział w 4 edycjach imprezy naukowo-edukacyjnej „Warszawski Uniwersytet Medyczny Społeczeństwu Warszawy”.

Wysoko należy ocenić dorobek recenzencki Habilitantki (22 recenzje dla czasopism o zasięgu międzynarodowym).

Podsumowując dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski Pani dr Doroty Lasoty można stwierdzić, że odpowiada on czasowi trwania zatrudnienia Habilitantki i jest zadowolający.

4. Podsumowanie

Na podstawie analizy dorobku naukowego dr n. o zdr. Doroty Lasoty, w szczególności cyklu publikacji, wskazanego jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego, jako recenzentka wyznaczona przez Radę Doskonałości Naukowej wyrażam pogląd, że osiągnięcia naukowe dr Doroty Lasoty odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.). Dr Dorota Lasota wykazuje się istotną aktywnością naukową, a Jej osiągnięcia naukowe stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu, w związku z tym moja opinia w sprawie nadania Jej stopnia doktora habilitowanego jest pozytywna.

